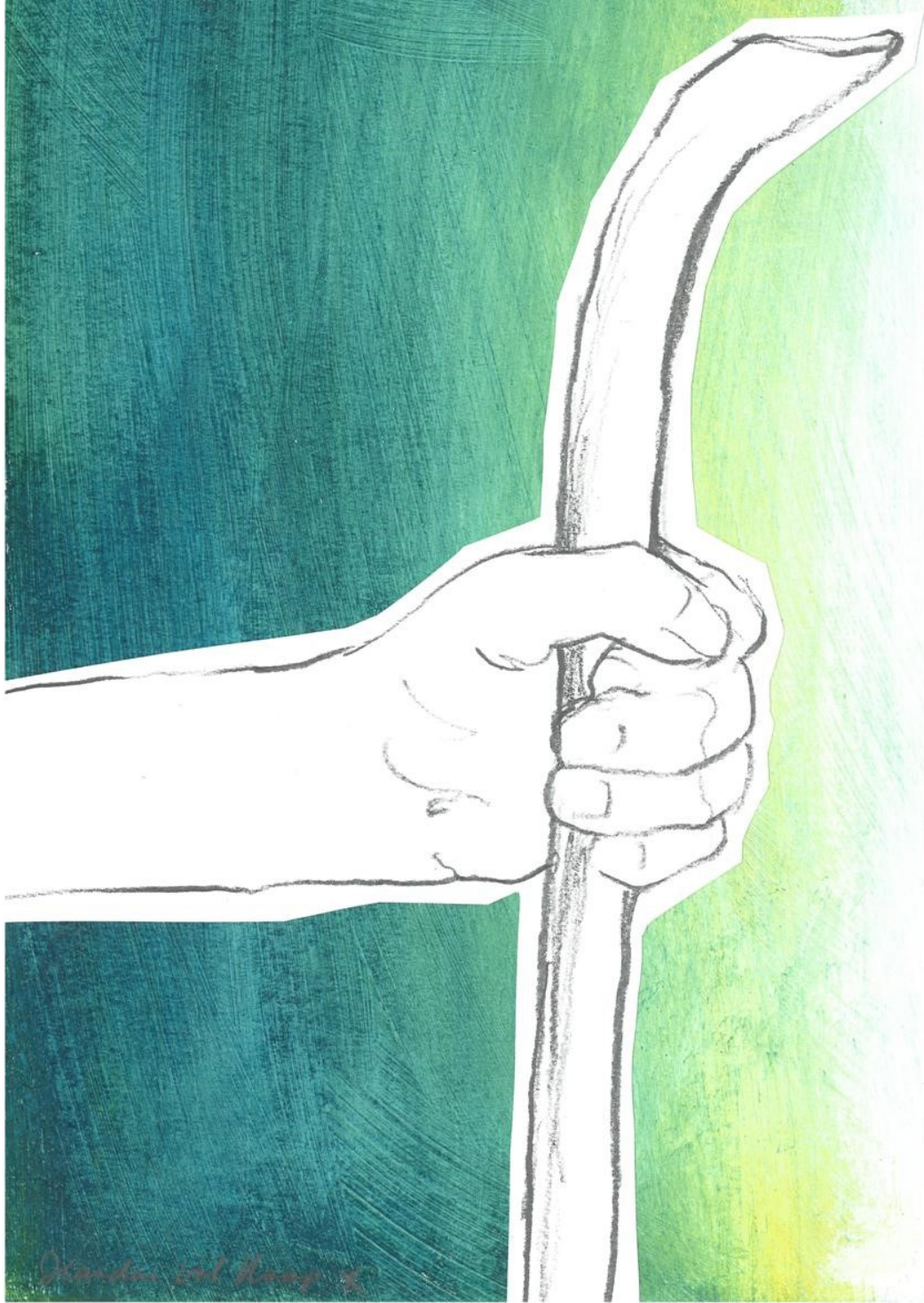

Onder de hand X

Volhouden Minimax

Hopen is volhouden

Volhouden in juni?

Dat had je misschien
niet verwacht.

Toch staat het thema
hier ook op zijn plaats.

Want – in het zicht van de eindmeet –
moet je een stevig tandje bijsteken
en het onderste uit de kan halen.

Kinderen en jongeren hopen dat
hun volgehouden inspanningen
zullen renderen.

Dat hun moeite zal beloond worden
en ze de teugels mogen vieren
in de vakantie.

Ook onderwijsmensen staan nog
zware dagen te wachten:
vragen maken, examens afnemen,
kopijen verbeteren, wikken en wegen,
delibereren ...

Twee maanden vrije tijd lonken.

Wie gelooft in een ideaal
en zich daarbij gesteund voelt
door een god,
een levensovertuiging, door anderen,
die gaat door,
soms tegen beter weten in.

De grote joodse leider Mozes,
de trappistenmonniken van Tibhirine
en zovele anderen voor en na hen,
ja, Jezus zelf, mogen als voorbeeld gelden.

Leeftocht wenst je handen vol hoop
om de laatste schoolmaand
tot een goed einde te brengen,
en om te oogsten wat je
vanaf september gezaaid hebt.

Hoop is het zaad
waaruit de wereld van
morgen groeit.

Leeftocht geeft je er
handen vol van.

Het zaad
ontkiemt en gedijt
als je het voedt met
duurzaamheid,
gastvrijheid,
generositeit,
kwetsbaarheid en belofte,
rechtvaardigheid,
uniciteit in
verbondenheid,
verbeelding ...

Zo komt
het hart van onderwijs
tot bloei:
de levenslange vorming
van onze leerlingen en
van onszelf.
We doen dat in *dialog*
met elkaar en met de
wereld.
De hoopvolle boodschap
van Jezus is onze gps.

Bij de cover: Met de juiste
ondersteuning, onverwacht of
zelf gekozen, kan je zelfs een
volk door zeeën doen trekken.

Zolang er wanhoop is,
zullen er mensen zijn
die tegen beter weten in
blijven hopen.

Zolang situaties hopeloos lijken,
zullen er mensen opstaan
die ondanks alles
hoop blijven geven.

Zolang er mensen hoop verliezen,
zullen er zoekers zijn
die hoop blijven vinden.

De hoop is een volhouder.

Peter

Robert the Bruce was een middeleeuwse Schotse kandidaat-koning die acht keer een veldslag had verloren.
Op de vlucht zag hij in een grot hoe een spin acht keer een web probeerde te maken en mislukte.

Foto: Mia Verbanck

Het dier hield echter vol.
Een negende keer lukte het.
En het resultaat was een prachtig web.
Het doorzettingsvermogen van de spin
en de volgehouden inspanning hadden haar geholpen om haar doel te bereiken.
Robert trok een negende keer op veldtocht en versloeg zijn tegenstander.
Ook zijn doorzettingsvermogen en zijn hoop op een goede afloop werden uiteindelijk beloond.

Het gedicht *In Flanders Fields* van de Canadese dokter John McCrae is beroemd. Het ligt aan de basis van de traditie om klapprozen te gebruiken als symbool van de herdenking aan alle gewapende conflicten. Klapprozen zijn opvallende bloemen die uit het niets lijken op te schieten op de meest arme en verwaarloosde grond.

Nochtans is het gedicht een voorbeeld van wat hoop niet is. In het laatste deel ervan zijn het de doden zelf die spreken: 'Zet onze strijd met de vijand verder: Als jullie ons in de steek laten die sterven zullen we niet slapen, hoewel klapprozen groeien in de velden van Vlaanderen.' Volhouden betekent hier doorzetten, zelfs al is datgene waarin men doorzet negatief en zelfs slecht.

Positief betekent volhouden een diep besef van geloven in wat je goed lijkt, zonder dat er op het eerste gezicht een teken of zelfs maar een reden voor is.

Hoop betekent volhouden tegen alles in, hoop betekent de nederlaag niet aanvaarden. Daarom hebben we in het vademecum voor zorg en kansrijk onderwijs talloze voorbeelden opgenomen van methodes om vol te houden als de omstandigheden tegenzitten. Ondanks problemen met armoede, taal of beperkingen, geloven we dat we met de juiste middelen de hoop niet mogen verliezen om ook met leerlingen in die situaties een goede opvoeding te garanderen. Het blijvende geloof dat er beterschap mogelijk is, dat een tegenslag het einde van de wereld niet is, is het mooiste dat een mens kan overkomen.

Op het einde van het schooljaar kunnen we alleen maar aan alle leerlingen en aan hun leraren die hen moeten evalueren, toewensen dat ze de hoop blijven centraal zetten die hen zal helpen om vol te houden, om door te doen, om te hopen op een goede afloop, die niet vrijblijvend komt, maar het gevolg is van inspanning en geloof in zichzelf.

Zolang er hoop is, is er leven, zegt het spreekwoord, maar je zou het ook kunnen omdraaien. Zolang er leven is, is er hoop. Wie durft vol te houden, zal ervaren dat hoop die op sommige momenten maar een sprankeltje is, op andere momenten kan opblazen tot een vuur van enthousiasme.

Plus est en vous was het motto van heel wat onderwijsinstellingen. Dat beetje meer dat in ieder van ons zit, komt maar naar boven door de hoop, door het besef dat het beter kan worden. We moeten niet passief afwachten, ervoor gaan. Door ernaar te zoeken ontdekken we het beetje meer dat we nodig hebben. Ook dat is volhouden, de discipline en de positieve wil om door te gaan, zelfs al gaat het even moeilijk.

In onze publicatie over delibereren raden we onderwijsmensen dan ook aan de hoop levend te houden. Zelfs al is het niet gelopen zoals het moest, dan nog kunnen we leerlingen aanzetten het volgende schooljaar terug te veren. Zelfs een minder goed rapport kan een aanzet zijn om het beter te doen in de toekomst.

Dat is het mooie aan volhouden, dat je de moed niet verliest, omdat je hoopt dat het beter kan worden.

Goede God,

geef ons de kracht
om vol te houden
tegen beter weten in.

Geef ons de kracht
om vol te houden
als alle anderen de hoop verloren hebben.

Geef ons de kracht
om door onze volgehouden hoop
anderen weer hoop te geven.

Goede God,
geef ons de kracht
om vol te houden
als de dingen die we willen
niet van de grond lijken te komen.

Geef ons de kracht
om anderen te overtuigen
onze volgehouden hoop te delen
en zelf te beginnen hopen.

Goede God,
geef ons de kracht
om vol te houden
als de toestand uitzichtloos lijkt,
zoals de monniken van Tibhirine.

Geef ons de kracht
om op te komen
voor waar we echt in geloven.

Geef ons de kracht
om op onze eigen bescheiden manier
voorbeelden te kunnen zijn voor anderen
en hen te inspireren
om vol te houden.

Amen.

In de jaren dertig van de vorige eeuw richtten een aantal Trappistenmonniken een klooster op in Algerije. Ze leefden er in vrede samen met de moslims die hen omringden.

In de jaren negentig kwam na het moeilijke proces van dekolonisatie een fanatieke groep rebellen de toestand nog moeilijker maken. Maar de paters en broeders hielden vol.

In de traditie van hun orde wisselden ze dienstbaarheid en contemplatie af. Ook wanneer de politieke manipulatie hoogtij vierde, deden ze in stilte voort in hun dienstbaar werk voor iedereen, zonder onderscheid van religie of afkomst.

Ze bekochten het met hun leven. We kunnen hun verhaal lezen in het boek *De droom van Tibhirine* van Ivo Dujardin en hun dilemma's volgen in de film *Des Hommes et des Dieux* en in het stripverhaal *Tibhirine* van Bar, Evrard en Gilles.

**Het Corona-virus heeft ons
doorzettingsvermogen getest op een manier
die we nog nooit meemaakten, zowel op het
individuele vlak als op het collectieve.**

**Het is mooi dat zo veel schone kanten
van de mens tot uiting kwamen
in zo veel kleine dingen.**

**Het is een bewijs dat de hoop werkt op
ondoorgroendelijke manieren.**

Hoop doet het leven
volhouden,
voet bij stuk houden.
Zo ondergaat een mens
zijn geschiedenis
niet als een noodlot,
maar als een uitnodiging
tot voortgaan.

Hans van Munster

Leefkracht

Jaargang 35

Nummer 10

Juni 2020

Een dienaar van de dochter van de farao stapte voorzichtig door het riet aan de oever van de Nijl. Ze vond er een kindje in een mandje. Niemand kon voorspellen dat het zou uitgroeien tot een van de voornaamste figuren uit de geschiedenis van het Joodse volk.

Mozes is als bij toeval uitgegroeid tot de redder van Israël. Maar hij liet zich helpen. Omdat hij geen groot redenaar was, kreeg hij hulp van zijn broer Aaron.

Zijn weg was niet gemakkelijk. De joden werden in Egypte op grote schaal mishandeld, maar met de steun van God slaagde hij erin hen te laten vluchten.

De rol die Mozes speelde, was die van volhouder, van diegene die vastbesloten verder ging, ondanks alle obstakels.

Ook in de woestijn, met een morrend volk, bleef hij geloven in het Beloofde Land.

Zelfs wanneer het volk de geboden die hij van God kreeg, al met de voeten trad nog voor hij goed en wel de berg afgekomen was, bleef hij volhouden.

Uiteindelijk heeft hij het Beloofde Land gezien, maar hij is er niet zelf binnengegaan. Hij gaf de fakkel door aan Jozua. Zoals de leraar, die als een zaaier het zaad uitstrooit, maar die zelf niet altijd de vrucht kan zien.

Zo'n rijk gevuld leven met dergelijke uitdagingen zullen we allicht nooit meemaken. De figuur van Mozes is echter een voorbeeld wanneer wij eens op onze tanden moeten bijten.

De pedagogie van de hoop,
die aan de basis ligt van onze leerplannen,
is ook een pedagogie van volhouden.

Het Vlaamse onderwijssysteem staat onder druk.
Tegenstanders hebben het over een zesjescultuur,
over kwaliteitsverlies.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen ziet dat anders.
Wij willen niet alleen het beste voor al onze leerlingen,
wij willen ze laten schitteren
in al hun bekwaamheid.

We willen ook speciale aandacht geven
aan die leerlingen die het
om een of andere reden moeilijker hebben.

Het ene moet het andere niet uitsluiten.
Als alles goed gaat,
is het gemakkelijk om succes te claimen.
Maar als iets tegenzit, wordt het moeilijker.

Dan moet je volhouden,
zelfs al is dat hard.
En daarvoor heb je een plan nodig.
Koppig doorzettingsvermogen is mooi,
maar er is meer nodig.
Planning en logisch denken
zijn even belangrijk
als geloven in een goede afloop.

Alles begint bij goed onderwijs.
Dagelijks houden duizenden leraren vol,
ook al loopt het niet altijd van een leien dakje.

**Die stille volharding
is dikwijls veel belangrijker
dan grootse projecten.**